DUBBA · OYSS HAZIRLIK
10. Sınıf Felsefe Dersi 1. Dönem 1. Ortak Yazılı Sınavı · Senaryo 3
Süre: 40 dakika · Her sorunun puanı yanında yazılıdır.

Adı Soyadı: .....
Sınıf / No: .....
Puan: .....

Telefonda aç: süreli çöz, paylaş

10. Sınıf Felsefe · 1. Dönem 1. Ortak Yazılı (Senaryo 3)

1. Aşağıdaki diyaloğu okuyunuz.

Kamp Ateşi Başında

Felsefe kulübünün doğa kampında, akşam yemeğinden sonra dört öğrenci ateşin başında sohbet etmektedir.

> ***Duru:*** *Öğleden sonra patikada karıncaların hep aynı yoldan gidip geldiğini gördüm. Yollarını nasıl bulduklarını öğrenmek için yarım saat yere çömelip onları izledim; aklıma gelen her ihtimali defterime yazdım. Yarın sabah da izlemeye devam edeceğim.*
>
> ***Emir:*** *Kamp sorumlusu "Bu ormanda kurt yoktur." dedi. Yıllardır böyle bilindiği için kimse bunu sorgulamıyor. Ben ise bu bilginin neye dayandığını, kimin ne zaman gözlem yaptığını araştırmadan onu doğru kabul etmek istemiyorum.*
>
> ***Nazlı:*** *Rehberimiz, yüzyıllar önce bu yaylada sürü otlatan çobanların da geceleri "İyi bir hayat nasıl yaşanır?" diye konuştuklarını anlattı. Bugün dünyanın öbür ucundaki bir gencin de aynı soruyu sorduğuna eminim. Bu soru ne bir köye ne de bir çağa aittir; hepimizin sorusudur.*
>
> ***Barış:*** *Bu akşam konuştuklarımızı dağınık notlar olarak bırakmayacağım. Her fikri bir başlığın altına yerleştirip hangisinin hangisine dayandığını gösteren düzenli bir şema hazırlayacağım; böylece düşüncelerimiz birbirine bağlı bir bütün oluşturacak.*

Buna göre aşağıdaki soruları cevaplayınız.

1.1. Diyalogda her öğrencinin sözü felsefi düşüncenin farklı bir özelliğini yansıtmaktadır. Bu dört özelliği ve her birini hangi ifadeye dayanarak belirlediğinizi aşağıdaki tabloya yazınız.

Özellik (4x2 Puan)	Gerekçe (4x2 Puan)

1.2. Nazlı'nın sözünü ettiği "İyi bir hayat nasıl yaşanır?" sorusunun felsefi bir soru olduğunu, felsefi soruların **evrensellik dışındaki iki** özelliğine dayanarak açıklayınız.

© 2026 Dubba · Tüm hakları saklıdır. Bütün hâlde bedelsiz dağıtılabilir; satılamaz, ticari amaçla kullanılamaz. dubba.com.tr/telif

2. Aşağıdaki metni okuyunuz.

Üç Mahalle, Bir Pazar Yeri

> *Bir ilçede Yukarı, Orta ve Aşağı mahallelerin her biri, ilçe meydanındaki tek pazar yerinin kendi mahallesine taşınmasını istemektedir. Yıllardır süren bu anlaşmazlık yüzünden pazar yeri bakımsız kalmış, mahalleler arasındaki küskünlük artmıştır. Lise öğrencilerinden oluşan bir grup, konuyu okulun düşünce atölyesinde ele almaya karar verir. Öğrenciler önce her mahalleden esnafı, yaşlıları ve pazara gelen gençleri dinler; aynı pazar yerinin yaşlılar için yürüme mesafesi, esnaf için kazanç, gençler için buluşma noktası anlamına geldiğini görür. Ardından "Pazar ya bir mahalleye taşınır ya da hiçbir şey değişmez." düşüncesinin dışına çıkarak haftanın her günü başka bir mahallede kurulan gezici bir pazar ve meydanın ortak bir parka dönüştürülmesi gibi yeni öneriler geliştirir. Son olarak şimdiye kadar hiçbir toplantıya çağrılmayan kiracı ailelerin ve tekerlekli sandalye kullanan pazarcıların da söz alabileceği açık bir ilçe toplantısı düzenlenmesini ister.*

Atölyenin panosunda felsefenin şu üç işlevi yazılıdır:

- **İşlev A:** Olayları farklı bakış açılarıyla değerlendirmeyi sağlama
- **İşlev B:** Sorunlar karşısında alternatif çözümler üretmeyi sağlama
- **İşlev C:** Toplumsal eşitsizliklerin azaltılmasına ve kapsayıcı bir toplumun kurulmasına katkı sağlama

Buna göre aşağıdaki soruları cevaplayınız.

2.1. Öğrencilerin yaptıklarından hangisinin her işlevi yansıttığını tabloya yazınız ve bu eşleştirmenin gerekçesini belirtiniz.

İşlev	Metindeki Karşılığı (3x1 Puan)	Gerekçe (3x2 Puan)
İşlev A		
İşlev B		
İşlev C		

2.2. İşlev A ve İşlev B felsefenin bireysel, İşlev C ise toplumsal işlevine örnektir. Öğrencilerin atölyede kazandığı düşünme becerilerinin ilçedeki pazar yeri sorununa nasıl katkı sağlayabileceğini, bireysel işlev ile toplumsal işlev arasındaki ilişkiyi kurarak açıklayınız.

3. Aşağıdaki metni okuyunuz.

"Su" Haftası Paneli

Bir lisede düzenlenen "Su" haftasında dört öğretmen, suyu kendi alanlarının bakış açısıyla anlatmıştır.

© 2026 Dubba · Tüm hakları saklıdır. Bütün hâlde bedelsiz dağıtılabilir; satılamaz, ticari amaçla kullanılamaz. dubba.com.tr/telif

> ***Kimya öğretmeni Cem Bey:*** *Laboratuvarda suyu elektrik akımıyla ayrıştırdığımızda hidrojen ve oksijen gazlarını elde ederiz. Bu deneyi kim, nerede yaparsa yapsın aynı sonuca ulaşır. Ben suyun yalnızca ölçülebilen ve deneyle sınanabilen yönleriyle ilgilenirim.*
>
> ***Din kültürü öğretmeni Zeynep Hanım:*** *İnananlar için su, yaratılışın bir işareti ve canlılığın kaynağıdır. Bu bilgi kutsal metinlerden gelir; inanan kişi onu sorgulamadan kabul eder. Su, insana hayatın anlamını ve şükretmenin değerini hatırlatır.*
>
> ***Resim öğretmeni Uğur Bey:*** *Ben suyu anlatmam, boyarım. Fırçamla dalganın köpüğüne kendi hüznümü katarım; aynı denizi resmeden iki ressamın tablosu hiçbir zaman birbirine benzemez. Benim için önemli olan, tablomun karşısında duran kişinin bir şey hissetmesidir.*
>
> ***Felsefe öğretmeni Gül Hanım:*** *Ben "Su nedir?" sorusunu ölçümle bitirmem; suyu, yaşamı ve evreni bir bütün olarak düşünürüm. Sorularım arkadaşlarımın alanlarına da uzanır: (I) Bilim insanlarının kullandığı deney yöntemi, doğayı tanımanın tek yolu mudur? (II) Evreni ve içindeki her şeyi var eden bir yaratıcı var mıdır? (III) Bir tabloyu güzel yapan nedir? Bu sorulara akıl yürüterek gerekçeler üretirim ama herkesin kabul edeceği kesin bir kanıt sunamam; bu yüzden derslerimde hep birden fazla görüş tartışılır.*

Buna göre aşağıdaki soruları cevaplayınız.

3.1. Panelden hareketle felsefenin bilim, din ve sanatla birer benzer ve birer farklı yönünü aşağıdaki tabloya yazınız.

Alan	Felsefe ile Benzer Yönü (3x2 Puan)	Felsefeden Farklı Yönü (3x2 Puan)
Bilim		
Din		
Sanat		

3.2. Gül Hanım'ın sorduğu (I), (II) ve (III) numaralı soruların her birinin hangi felsefe disiplininin konusu olduğunu tabloya yazınız. Ardından bu soruların, felsefenin bilim, din ve sanatla ilişkisi hakkında neyi gösterdiğini tablonun son satırına açıklayınız.

Soru	Felsefe Disiplini (3x1 Puan)
(I)	
(II)	
(III)	
Açıklama (3 Puan)	

4. Aşağıdaki metni okuyunuz.

Rehberlik Saatinde İki Görüş

Rehberlik saatinde Ozan ile Nehir, düşünme ile dil arasındaki ilişkiyi tartışmaktadır.

> ***Ozan:*** *Dil, düşünmeden bağımsız bir araçtır. Önce zihnimizde düşünürüz, sonra dil yardımıyla bu*

© 2026 Dubba · Tüm hakları saklıdır. Bütün hâlde bedelsiz dağıtılabilir; satılamaz, ticari amaçla kullanılamaz. dubba.com.tr/telif

> *düşünceleri başkalarına aktarırız. Düşünmenin gerçekleşmesi için dile gerek yoktur.*
>
> ***Nehir:*** *Bence dil ile düşünme özdeştir. Zihnimizdeki her süreç dille biçimlenir; dil olmadan düşünme gerçekleşemez.*

Rehber öğretmen tartışmanın ardından iki durum anlatır:

- **Durum I:** Henüz okumayı bilmeyen dört yaşındaki bir çocuk, yüz parçalık bir yapbozu parçaların adlarını hiç söylemeden yalnızca renklerine ve girintilerine bakarak tamamlar. Yanlış yere koyduğu bir parçayı da kendi kendine fark edip değiştirir.
- **Durum II:** Uzun bir matematik problemini çözen bir öğrenci, her adımı içinden sözcüklerle söyleyerek ilerlemektedir. Arkadaşı ona sürekli soru sorup bu iç konuşmayı kesintiye uğratınca öğrenci hangi adımda olduğunu unutur ve çözümü baştan kurmak zorunda kalır.

Buna göre aşağıdaki soruları cevaplayınız.

4.1. Her durumun Ozan'ın mı Nehir'in mi görüşünü desteklediğini tabloya yazınız ve gerekçenizi durumdaki bir ayrıntıyla ilişkilendiriniz.

Durum	Desteklediği Görüş (2x1 Puan)	Gerekçe (2x2 Puan)
Durum I		
Durum II		

4.2. Rehber öğretmen dersi şu görüşle bitirmiştir: "Dil ile düşünme birbirini etkiler ancak biri ötekine indirgenemez." Bu görüşü, iki durumdan yararlanarak ve Ozan ile Nehir'in görüşlerinin eksik kalan yanlarını göstererek açıklayınız.

5. Aşağıdaki metni okuyunuz.

Limon Fidanı Önerisi

Bir yayla kasabasındaki lisenin çevre kulübü, okul bahçesine meyve fidanı dikmeyi planlamaktadır. Kulüp toplantısında limon fidanı önerisine karşı çıkan Yiğit görüşünü şöyle savunmuştur:

> *"Okulumuz, kış gecelerinde don olayının sık yaşandığı bir yaylada bulunuyor. Limon ağaçları ise soğuğa dayanıksız ağaçlardır. Soğuğa dayanıksız ağaçlar, don olayının sık yaşandığı yerlerde kışı zarar görmeden geçiremez. Kısacası bahçemize dikeceğimiz limon fidanları kışı zarar görmeden geçiremez."*

Buna göre aşağıdaki soruları cevaplayınız.

5.1. Yiğit'in argümanını mantıksal yapıya dönüştürünüz. Öncülleri ve sonucu sembolleriyle birlikte aşağıdaki

© 2026 Dubba · Tüm hakları saklıdır. Bütün hâlde bedelsiz dağıtılabilir; satılamaz, ticari amaçla kullanılamaz. dubba.com.tr/telif

tabloya yazınız.

Sembol	Önerme (4x3 Puan)
P1	
P2	
P3	
C	

5.2. Yiğit'in argümanında kullanılan akıl yürütme türünü (tümdengelim, tümevarım ya da analoji) belirleyiniz. Belirlediğiniz türün gerekçesini argümanın öncülleriyle ilişkilendirerek yazınız.

6. Aşağıdaki metni okuyunuz.

Spor Salonunun Kapısı

Okul meclisinde, teneffüslerde spor salonunun öğrencilere açık tutulması önerisi görüşülmektedir. Öneriye karşı çıkan nöbetçi öğretmen Rıfat Bey şunları söyler:

> *"Salonun açık olduğu geçen dönemin teneffüs kayıtlarından yalnızca iki öğrencinin hafif sakatlandığı günleri seçip size getirdim; sorunsuz geçen öteki günlerin kayıtlarını getirmeye gerek görmedim, çünkü bu iki olay salonun tehlikeli olduğunu açıkça gösteriyor. Üstelik teneffüste salonu öğrencilere açmak, ehliyeti olmayan birine araba anahtarını vermek gibidir; nasıl o kişi mutlaka kaza yaparsa öğrenciler de salonda mutlaka kaza yapar. Bu öneriyi getiren öğrenci temsilcisi Umut'a gelince, geçen yıl sınıf gezisini bile düzenleyemeyen bu kadar dağınık birinin önerisi tartışılmaya bile değmez."*

Buna göre aşağıdaki soruları cevaplayınız.

6.1. Rıfat Bey'in konuşmasında üç safsata bulunmaktadır. Safsata içeren ifadeleri ve bu safsataların türlerini aşağıdaki tabloya yazınız.

Safsata İçeren İfade (3x1 Puan)	Safsata Türü (3x2 Puan)

6.2. Belirlediğiniz safsatalardan birini seçiniz. Rıfat Bey'in görüşünü (salonun teneffüslerde kapalı kalması gerektiğini) bu safsataya düşmeden destekleyen bir ifade yazınız ve yazdığınız ifadenin neden safsata olmadığını açıklayınız.

© 2026 Dubba · Tüm hakları saklıdır. Bütün hâlde bedelsiz dağıtılabilir; satılamaz, ticari amaçla kullanılamaz. dubba.com.tr/telif

Cevap anahtarı: çözdükten sonra okut.
Her maddenin tam puan ölçütü, kısmi ve sıfır puan durumu, olası yanıt. Kendini puanla, aynı sayfadan 40 dakikalık sayaçla yeniden çöz.

© 2026 Dubba. Bu yazılının soruları, şekilleri, puanlama anahtarı ve çözümleri Dubba'nın özgün eseridir (5846 sayılı FSEK); tüm hakları saklıdır. Bütün hâlde ve değiştirilmeden çoğaltıp öğrencilere, sınıflara, okullara ve kurslara bedelsiz dağıtabilirsin; satılamaz, ücretli bir ürün ya da hizmette kullanılamaz, ticari amaçla kullanılamaz, başka sitede barındırılamaz, kaynak dubba.com.tr gösterilir. Telif Politikası 3. madde: dubba.com.tr/telif